

B2

ÜNİTE 2: İLETİŞİM

Ders 1: İnsan ve İletişim

Ders 2: İletişim Türleri

Ders 3: İletişim Ustaları

■ Kazanımlar

■ Dinleme

1. Tanınmış kişiler hakkındaki belgesel, anlatı, biyografi vb. içerikleri ayrıntılarıyla ayırt eder.
2. Konuşmacının beden dilini doğru şekilde anlamlandırır ve konuşmanın devamı hakkında tahminlerde bulunur.

■ Okuma

1. Bilgilendirici metinlerde yer alan ana ve yardımcı düşünceleri belirler.
2. Anlamını bilmediği kelimeleri bağlamdan hareketle tahmin eder.

■ Konuşma (Sözlü Anlatım ve Karşılıklı Konuşma)

1. Hazırlıklı/hazırlıksız konuşmalarda beden dilini etkin ve doğru bir biçimde kullanır.
2. Karşılıklı konuşmalarda karşısındakinin sözünü kesmeden sağlıklı bir iletişim süreci yürütür.

■ Yazma

1. Farklı kaynaklardan edindiği bilgileri özetler.
2. Neden-sonuç ilişkisiyle birbirine bağlı cümlelerden oluşan bir metin yazar.

Ders 1: İNSAN VE İLETİŞİM

Hazırlık:

1. Karşınızdaki kişinin sözlerinden mi, hareketlerinden mi daha çok etkilenirsiniz?
2. Görsellerdeki yüz ifadeleri hangi duygu durumlarını yansıtıyor?
3. İş ortamında ve ev ortamında kuracağınız iletişimde ne gibi farklılıklar olacağını düşünüyorsunuz?
4. Telefonunuz arızalandığında veya telefonunuzu kaybettiğinizde neler yaşarsınız?
5. Uzun bir süre, hiçbir teknolojinin bulunmadığı bir ortamda, tek başınıza kaldığınızda neler hissedersiniz?

Bu derste neler öğreneceğiz?

İletişim ile ilgili konularda ilginizi geçen metinleri anlayabilecek, iletişimin insan hayatındaki yeri ve önemini öğreneceksiniz.

Aşağıdaki metni okuyun, soruları metne göre yanıtlayın.

İLETİŞİM NEDİR?

İletişim; kişiler arasında duygu, düşünce, bilgi ve haber alışverişinin, akla gelebilecek her türlü biçim ve yolla kişiden kişiye karşılıklı olarak aktarılmasıdır.

Her gün çok sayıda kişiyle değişik yollarla iletişim kuruyoruz. Sosyal bir varlık olan insan, yaşamını sürdürebilmek için çevresiyle sürekli iletişim kurma ihtiyacı içindedir. **Tahmin edeceğimiz gibi** insanın iletişim kurmadan, herhangi bir iletişim etkinliği içinde olmadan yaşaması zor görünmektedir. İnsan yalnız başına belli bir yere kadar yaşayabilir. İnsanın insan olarak kalabilmesi için öncelikle toplum içinde kendine yer edinmesi, başka insanlarla iletişim kurması gerekmektedir. Çünkü duygularını paylaşmayan, içindekileri aktaramayan insan bir süre sonra bunalarak hayatının anlamını da yitirecektir.

Canlılar içinde sadece insan; duygularını, düşüncelerini, bilgi birikimini kendinden sonraki nesillere aktarabilmektedir. **Gördüğümüz gibi** insanın iletişim becerisi, toplumun değişiminde ve gelişmesinde çok önemli bir rol oynamaktadır. İletişim, önceleri mağaralarda bulunan sembolik çizimler aracılığı ile gerçekleştirilmiştir. Günümüzde ise televizyon izleyerek, radyo dinleyerek, gazete okuyarak ve bilgisayar, internet, cep telefonu gibi iletişim teknolojilerini kullanarak daha etkin bir iletişim gerçekleşmektedir. Hayatımızın büyük bir bölümünü okumak, dinlemek, yazmak, konuşmak gibi faaliyetlere ayırarak geçirmekteyiz. Yapılan araştırmalar da iletişimin, iş yaşamında ve günlük yaşamda zamanımızın büyük bir kısmını aldığını ortaya koymaktadır. Aşağıdaki tabloda da **inceleyeceğimiz gibi** bir insanın gününün 2/3' ü iletişim etkinlikleriyle geçmektedir. Sözlü ve yazılı olarak iletişim **kurduğumuz gibi** vücut hareketlerimiz, yüz ifadelerimiz, ses tonumuz, diğer insanlarla olan etkileşimlerimizde araya koyduğumuz mesafe, giydiklerimiz, içinde bulunduğumuz mekânları düzenleme şeklimiz de ayrıca bir iletişim aracı olarak kullanılmaktadır.

Günlük İletişim

Oransal Olarak İletişim Türü

- Yazma % 9
- Okuma % 16
- Konuşma % 30
- Dinleme % 45

Saat Olarak İletişim Türü

- Yazma 1,5 saat
- Okuma 3 saat
- Konuşma 4.5 saat
- Dinleme 7 saat

Kaynak: (Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi, düzenlenmiştir.)

Yanıtlayalım

Etkinlik 1: Okuduğunuz metne göre aşağıdaki soruları yanıtlayın.

1. Metne göre insanın en büyük ihtiyacı nedir?

- a) Çevresiyle sürekli iletişim kurma
- b) Duygu ve düşüncelerini geliştirme
- c) Televizyon izleme ve gazete okuma
- d) Birikimlerini paylaşma
- e) İletişim teknolojilerini kullanma

2. İletişim becerisi aşağıdakilerin hangisinde önemli bir rol oynamaktadır?

- a) Toplumun değişimi ve gelişimi
- b) İletişim teknolojilerinin kullanımı
- c) Yazma ve konuşma faaliyetleri
- d) Diğer insanlarla olan etkileşim
- e) Günlük yaşam ve iş yaşamı

3. Aşağıdakilerden hangisi günümüzdeki etkin iletişim yollarından biri değildir?

- a) Semboller çizmek
- b) Televizyon izlemek
- c) Radyo dinlemek
- d) Gazete okumak
- e) Bilgisayar kullanmak

Etkinlik 2: Eşleştirin.

sembol	_____●	göbek, kuşak
mekân	_____●	in
mesafe	_____●	simge, işaret
yitirmek	_____●	yer
sosyal	_____●	kaybetmek
etkinlik	_____●	yetenek
nesil	_____●	toplumla ilgili
beceri	_____●	faaliyet, aktivite
mağara	_____●	uzaklık

İnceleyelim

Tahmin edeceğiniz gibi insanın iletişim kurmadan yaşaması zor görünmektedir.

Gördüğünüz gibi insanın iletişim becerisi, toplumun değişiminde ve gelişmesinde çok önemli bir rol oynamaktadır.

Tabloda **inceleyeceğiniz gibi** bir insanın gününün 2/3' ü iletişim etkinlikleriyle geçmektedir.

Sözlü ve yazılı olarak iletişim **kurduğumuz gibi** hareketlerimiz de bir iletişim aracı olarak kullanılmaktadır.

Öğrenelim

-Diğl gibi / -(y)AcAğl gibi

Kullanıldığı eylemle birlikte cümleye benzerlik ve hemen yapıлма gibi anlamlar katar.

Örnek:

Dün **olduğu gibi** bugün de hava yağışlı. (benzerlik)
(Dün hava yağışlıydı, bugün de hava yağışlı.)

Geldiği **gibi** gitti. (hemen yapıлма, tezlik)
(Geldi ve hemen gitti.)

Gördüğün **gibi** kaç. (hemen yapıлма, tezlik)
(Gördün, o anda hemen kaç.)

“-Diğl gibi” kalıbıyla bir başkasının sözü ya da eylemi örneklenir.

Örnek:

Annemin dediği **gibi** bazı insanlar hiç söz dinlemiyor.
(Annem, bazı insanların hiç söz dinlemediğini söyledi.)

Senin de söylediğin **gibi** başarmak için kendine güvenmek gerekiyor.
(Sen söyledin: “Başarmak için kendine güvenmek gerekiyor.”)

Bu şarkıyı onun söylediği gibi sen de söyleyebilirsin.
(Şarkıyı onunla aynı şekilde söyleyebilirsin.)

Eylem	Ek	İyelik eki		Olumlu (+)
Gör-	-dık/-dik -duk/-dük -tık/-tik -tuk/-tük	-ım/im/ um/üm -ın/-in/- un/-ün -ı/-i/ -u/-ü -ımız/-imiz -umuz/- ümüz -ınız/-iniz -unuz/-ünüz -ları/-leri	gibi	Olumlu (+) gördüğüm gibi gördüğün gibi gördüğü gibi gördüğümüz gibi gördüğünüz gibi gördükleri gibi Olumsuz (-) görmediğim gibi görmediğin gibi görmediği gibi görmediğimiz gibi görmediğiniz gibi görmedikleri gibi

Örnek:

Soruları hemen de sorabiliriz daha sonra da sorabiliriz.

Soruları hemen soraca**ğımız gibi** daha sonra da sorabiliriz. (benzerlik)

Bu işin hiç kolay olmadığını siz de tahmin edebilirsiniz.

Sizin de tahmin ede**ceğiniz gibi** bu iş hiç kolay değil. (tahmin, olasılık)

Eylem	Ek	İyelik eki		Olumlu (+)
Söyle-	(y)-acak/ -ecek	-ım/im/ um/üm -ın/-in/- un/-ün -ı/-i/ -u/-ü -ımız/-imiz -umuz/- ümüz -ınız/-iniz -un- uz/-ünüz -ları/-leri	gibi	Olumlu (+) söyleyeceğim gibi söyleyeceğin gibi söyleyeceği gibi söyleyeceğimiz gibi söyleyeceğiniz gibi söyleyecekleri gibi Olumsuz (-) söylemeyeceğim gibi söylemeyeceğin gibi söylemeyeceği gibi söylemeyeceğimiz gibi söylemeyeceğiniz gibi söylemeyecekleri gibi

Etkinlik 3: Aşağıdaki cümleleri uygun eklerle tamamlayın.**-diğin, -diğim, -dığı, -diğimiz, -dikleri**

1. Son zamanlarda hiç spor yapma..... gibi beslenmesine de dikkat etmiyor.
2. Senin de bil..... gibi her şey birdenbire oldu.
3. Boş zamanımızı değerlendir..... gibi bu işten kazanç da elde ediyoruz.
4. Yeni bir program yapma..... gibi eski programı da uygulayamıyorum.
5. Çiçek yetiştirmeyi bilme..... gibi büyümüş çiçekleri de korumuyorlar.

Etkinlik 4: Aşağıdaki soruları yanıtlayın.**1. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde hemen yapıлма, tezlik anlamı yoktur?**

- a) Epeyce sıkılmış olmalı ki bahçe kapısını açtığı gibi kendini çimlerin üzerine bıraktı.
- b) Yetişkinlerle hızlı konuştuğun gibi çocuklarla da hızlı konuşabilirsin.
- c) Sonunda söylemek istediğimi anladı ve başını öne eğdiği gibi dışarı çıkıp gitti.
- d) Verdiğimiz ödevleri yaptığınız gibi dışarı çıkıp arkadaşlarınızla eğlenebilirsiniz.
- e) Yaz geldiği gibi hepimiz tatil yapmak ve dinlenmek üzere program yapacağız.

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde benzerlik anlamı vardır?

- a) Beslenme uzmanının dediği gibi doğal ürünlerle beslenmek gerekiyor.
- b) Bana yardım etmediğin gibi işimi daha da zorlaştırıyorsun.
- c) Çok iyi bir konuşmacı olduğu gibi çok da iyi bir dinleyicidir.
- d) Güzel şarkı söylediğiniz gibi güzel resim de yapıyorsunuz.
- e) Yeni telefonumla fotoğraf çekebildiğim gibi ses kaydı da yapabiliyorum

Etkinlik 5: Aşağıdaki cümleleri “-AcAğl gibi” yapısını kullanarak tekrar yazınız.

1. Bu müzede pek çok tarihi eser var, biraz sonra göreceksiniz.
_____.

2. Uyumadan önce kitap da okuyacağım televizyon da izleyeceğim.
_____.

Aşağıdaki metni okuyun, soruları metne göre yanıtlayın.

SÖZLÜ VE YAZILI İLETİŞİM

Sözlü iletişim yoluyla daha kısa sürede daha fazla bilgi, duygu ve düşüncenin karşı tarafa iletilmesi mümkündür. Bu nedenle diğer iletişim türlerine göre daha hızlı olduğu gibi daha etkili olduğu da söylenebilir. Sözlü iletişim karşılıklı konuşma ve dinlemeye dayalı olduğundan geri bildirim anında alınması ve mesajın kontrol edilmesi mümkündür. Bu özelliğinden dolayı sözlü iletişim daha az zaman alır. Her gün defalarca farkında olmadan ya da üzerinde hiç düşünmeden gerçekleştirilen konuşma eyleminin pek çok tanımı yapılabilir. En yalın biçimi ile konuşma, insanın duygularını ve düşüncelerini başka insanlara sözle iletme işidir. Etkili konuşma; yerine, zamanına, kişisine uygun olarak yapılan konuşmadır. İyi bir konuşma, bilgiye dayanmalıdır. İyi bir konuşmada kullanılan dilin kuralları ve yapısı doğru kullanılmalıdır. İyi bir konuşmanın amacı olmalıdır. İyi bir konuşma ilginç olmalıdır, konuşmacının kişiliği ile bütünleşmelidir, hedef kitlenin özelliklerini dikkate almalıdır, sağlam bir konuşma yöntemine sahip olmalıdır ve ilgi çekici olmalıdır. İyi bir konuşma, beden dilini doğru kullanmayı gerektirdiği gibi canlı bir dil ve doğru bir üslubu da gerektirir.

Sözlü iletişimde alıcının geri bildirim anında alındığı için yanlış anlaşılan veya anlaşılmayan mesajların tekrar gönderilmesi mümkündür. Mesajların daha kolay ve daha kısa zamanda anlaşılmasını sağlamak amacıyla beden dilinin kullanımına elverişlidir ancak sözlü iletişimde görüşmeler kayıt altına alınmadığı için kısa zamanda unutmalar yaşanabilir. Uzun ve karmaşık iletilen mesajların anlaşılması zor olabilir. Sözlü iletişimde söyleneceklerin anında planlanması mümkün olmadığı gibi plansız ve etkili olmayan iletişim süreci de ortaya çıkabilir.

Hazırlık yapmadan, gündelik yaşamımızı sürdürebilmek için yaptığımız konuşmalara hazırlıksız konuşmalar denir. Selamlaşma, hatır sorma, tanışma ve tanıştırma, soru sorma ve cevap verme, fıkra anlatma, kutlama, özür dileme, başsağlığı, telefonla konuşma ve teşekkür etme günlük konuşmalardır. Hazırlıklı konuşmalar ise belli bir amaç doğrultusunda çalışarak hazırlanmış konuşmalardır. Konferans, sempozyum, söylev (nutuk), açık oturum (panel), forum, seminer, tartışma hazırlıklı konuşma örnekleridir.

Mesajların karşı tarafa yazı dili kullanılarak aktarıldığı iletişim türüne “yazılı iletişim” denir. Bu iletişimin araçları mektuplar, raporlar, özetler, makaleler, tutanaklar, basın bildirimleri, notlar, gazeteler, el kitapları ve broşürler, afiş, ilan ve bültenler ve elektronik ortamda gönderilen çeşitli yazılı mesajlar olabilir.

Yazılı mesaj kâğıda geçirilmeden önce tekrar tekrar gözden geçirilerek kontrol edilebilirdiği için bu durum, yazılı iletişim sırasında daha az hata yapılmasını da sağlamaktadır. Okuyucu, yazı üzerinde zaman zaman durma ve düşünme gereği duyabilir. Yazılı bir metin okuyucuya okuduklarını yeniden gözden geçirme, kendi yaşamı ve deneyimleriyle karşılaştırma, okumuş olduğu diğer metinlerle bütünleştirme imkânı verir. Yazılı bir metin oluştururken gereksiz ayrıntılar temizlendiği için karşı taraf açısından anlama sırasında doğabilecek karışıklıklar ve sıkıntılar en aza indirilmiştir. Yazılı bir metin, okuyucunun hatırlaması ve gerekli yerlerde kullanması amacıyla not almaya elverişlidir. İnsanlara kapsamlı olarak çalışma yaptıktan sonra düşünerek yazma imkânı verir. Yazılı iletişim paylaşılan duygu, düşünce ve görüşlerin kayıt altına alınmasını sağlar. Yazılı mesajların çoğaltılması ve geniş insan kitlelerine dağıtılarak yayılması kolaydır ancak yazılı iletişim her insan tarafından üst düzeyde gerçekleştirilemez. Buna göre yazmak, konuşmaya göre daha zordur. Yazılı iletişimde beden dili (jestler, mimikler vb.) kullanılamaz. Bu durumda mesajların anlamlarını etkileştiren önemli bir unsurun eksikliğine neden olur. Yazılı iletişimde kullanılan kelimeler bazen kişiden kişiye farklı şekillerde anlaşılabilir. Bunu hemen o anda düzeltmek mümkün değildir. Yazılı bir mesaj oluşturmak için uzun araştırmalar ve inceleme yapmak gerekeceği gibi bu durum iletişimin uzun bir zaman diliminde gerçekleşmesine de neden olur. Yazılı iletişimde alıcının geri bildirimde bulunması anında gerçekleşmeyebilir.

Kişiler ve kurumlar arasındaki iletişim gereği ticari amaçlarla yazılan yazılara “iş yazıları” denir. İş yazıları genellikle bilgi almak, fiyat öğrenmek, sipariş vermek, anlaşma imzalamak, iş teklifinde bulunmak gibi amaçlarla yazılır. Kamu kurum ve kuruluşlarında, tüzel kişiliğe sahip kurumların birbirlerine ve kişilerin bu kuruluşlara yazdıkları yazıların tümüne “resmî yazı” denir. Dilekçe, tutanak, rapor, sözleşme, şartname, vekâletname, formlar resmî yazılara örnektir. Dostluk, arkadaşlık, akrabalık gereği olarak ya da nezaketen insanların ya da şirketlerin birbirlerine yazdıkları yazılar “özel yazı” türleridir. Tebrik yazıları, teşekkür yazıları, başsağlığı ve teselli yazıları, özür yazıları, davetiyeler, özgeçmiş özel yazı türleridir.

İletişim teknolojilerinin gelişmesiyle çağımızda çok yaygın olarak kullanılmaya başlayan e-posta, dünyanın herhangi bir yerinde bir bilgisayardan diğerine internet ağları aracılığıyla ileti ve belgelerin aktarılmasına olanak tanıyan bir posta hizmeti olarak iletişim alanında yoğun olarak kullanılmaktadır.

Yanıtlayalım

Etkinlik 6: Okuduğunuz metne göre aşağıda verilen iletişim türlerini tabloya yerleştiriniz.

“tartışma, selamlaşma, hatır sorma, seminer, tanışma ve tanıştırma, açık oturum, fikra anlatma, başsağlığı, telefonla konuşma, konferans, sempozyum, soru sorma ve cevap verme, söylev, forum”

HAZIRLIKSIZ KONUŞMALAR	HAZIRLIKLI KONUŞMALAR

Etkinlik 7: Okuduğunuz metne göre aşağıdaki soruları yanıtlayın.

1. Aşağıdakilerden hangisi sözlü iletişimin özelliklerinden değildir?

- Düşünceden çok duyguları ifade etmede kullanılır.
- Diğer iletişim türlerine göre daha hızlıdır.
- Karşılıklı konuşma ve dinlemeye dayalıdır.
- Geri bildirim anında alınması mümkündür.
- Mesajın kontrol edilmesi mümkündür.

2. İş yazıları çeşitli amaçlar için yazılır. Aşağıdakilerden hangisi bu amaçlardan değildir?

- a) Çevre oluşturmak
- b) Fiyat öğrenmek
- c) Sipariş vermek
- d) Anlaşma imzalamak
- e) İş teklifinde bulunmak

Etkinlik 8: Okuduğunuz metne göre aşağıdaki ifadelerin doğru ya da yanlış olduğuna karar verin.

	Doğru	Yanlış
1. Hazırlıklı konuşmalar ise belli bir amaç doğrultusunda çalışarak hazırlanmış konuşmalardır. Konferans, sempozyum, söylev (Nutuk), açık oturum (Panel), forum, seminer, tartışma hazırlıklı konuşma örnekleridir.	☐	☐
2. İyi bir konuşma beden dilini doğru kullanmayı gerektirdiği gibi canlı bir dil ve doğru bir üslubu da gerektirir.	☐	☐
3. Yazılı iletişim sırasında daha çok hata yapıldığı için mesaj kâğıda geçirilmeden önce tekrar tekrar gözden geçirilerek kontrol edilmesi gerekir.	☐	☐
4. Yazılı mesajların çoğaltılması ve çok geniş insan kitlelerine dağıtılarak yayılması kolaydır.	☐	☐

Konuşalım

- 1. Aile içi iletişiminiz nasıl? Aile içinde bir sorun yaşadığınızda bu sorunu nasıl çözersiniz?

Ders 2: İLETİŞİM TÜRLERİ

Bu derste neler öğreneceğiz?

İletişim türleri ile ilgili metinleri anlayabilecek, iletişim unsurları hakkındaki düşüncelerinizi arkadaş ortamında rahatça paylaşabileceksiniz.

Okuyalım

Aşağıdaki metni okuyun, soruları metne göre yanıtlayın.

TELEFONLA İLETİŞİM

İletişim, çağımızda uzağı yakınlaştırdığı gibi yakınları da uzaklaştırmıştır. Öyle ki en yakınımızda olan kişilerle bile yüz yüze görüşmek ve onları ziyaret etmek yerine hemen telefonla iletişim kurmaya çalışırız. Telefon, birbirinden uzak iki yer arasında konuşmayı sağlayan önemli bir iletişim aracıdır. Dünyada yaklaşık olarak 1 milyar adet telefon hattı olduğunu düşünürsek telefonun insan yaşamında nasıl önemli bir yeri olduğunu daha kolay anlayabiliriz. Günümüzün vazgeçilmez iletişim aracı telefonun Alexander Graham Bell 'in 1876 yılında icat etmesinden bugüne, 1980'li yıllara kadar teknolojik olarak sesli iletişimde fazla bir gelişme olmadı. 1980'li yıllarda ses ile birlikte görüntüyü ve yazıyı ileten telefonlar; 1986 yılında araçlarda kullanılabilen telefonlar, 1990 yıllarında internet kullanılabilen telefonlar geliştirildi. Telefondaki bu teknolojik gelişmeler iletişimi çağrı yönlendirme, çağrı bekletme, telesekreter, telekonferans gibi birçok işlemi yerine getiren bir sistemi de hayata geçirmiştir. Telefon üzerindeki teknik ve teknolojik gelişmeler baş döndürücü bir şekilde devam etmekte, günümüzde bir tek sistemle 100.000 den fazla telefon görüşmesi yapılabilmektedir. Günlük yaşantımızda evde, ofiste, işte elimizden düşürmeden kullandığımız telefon; kulaklık ve mikrofon adı verilen iki parçadan meydana gelir. Mikrofon "alıcı" , kulaklık ise "verici" işine yaramaktadır. Bunlara ek olarak çeşitli mekanizmalar da bulunur. Günümüzde telefonlar; tuşlu telefonlar, otomatik telefonlar, telsiz telefonlar, araç telefonları, internet telefonları, cep telefonları olmak üzere çeşitlendirilebilir.

İş ortamını, iletişime dayalı çalışmaların oluşturduğu bilinmektedir. İş ortamında çalışan kişilerin iletişimlerini sağlamada en etkili araç yine telefondur. İş görüşmelerinin yapılması, randevuların ayarlanması, yapılan değişikliklerin haber verilmesi, ticari işlerin düzenlenmesi, mal alışverişi ve benzeri alanlardaki işlerin büyük bir çoğunluğu telefonla yapılmaktadır. Özellikle işlemler için sürat, kolaylık ve tasarruf sağlayan telefonun ticari hayattaki ve bürolardaki önemi de büyüktür. Sesli iletişim teknolojisi, büroların dışa açılan pencerelerinden biridir. Bu pencere olumlu, etkin ve verimli kullanılmalıdır. İletişimin verimliliği büro çalışanlarının beceri ve uğraşlarıyla birlikte, büro makinelerinin standardına ve kapasitelerine bağlıdır.

Kaynak: (MEGEP, düzenlenmiştir.)

Etkinlik 9: Okuduğunuz metne göre aşağıdaki ifadelerin doğru ya da yanlış olduğuna karar verin.

	Doğru	Yanlış
1. 1980’li yıllara kadar teknolojik olarak sesli iletişimde önemli gelişmeler olmuştur.	☐	☐
2. Telefonun insan yaşamında önemli bir yeri olduğunu telefonla ilgili teknolojik gelişmelerden anlıyoruz.	☐	☐
3. Telefondaki teknik gelişmeler, birçok işlemi yerine getiren bir sistemi de hayata geçirmiştir.	☐	☐
4. Telefonun insan yaşamında önemli bir yeri olduğunu anlamak kolay değildir.	☐	☐

Etkinlik 10: Okuduğunuz metne göre aşağıdaki soruları yanıtlayın.

1. Aşağıdakilerden hangisi iş ortamında iletişimin verimliliğinde etkilidir?

- Büro çalışanlarının zamanı
- Büro makinelerinin kapasiteleri
- İşlerin ticari yönü
- İşlemlerde kolaylık ve tasarruf
- İş görüşmelerinin fazlalığı

“Telefonla ilgili gelişmeler baş döndürücü bir şekilde devam etmekte.”

2. Yukarıdaki cümlede altı çizili bölümün yerine aşağıdakilerden hangisi gelebilir?

- çok fazla
- hızla
- yavaşça
- eksiksiz olarak
- şaşırtarak

3. İş ortamında telefon kullanımı, yapılan işlemler için aşağıdakilerden hangisini sağlamaktadır?

- Sürat, kolaylık, tasarruf
- Zaman, para, kariyer
- Pratiklik, enerji, verim
- Satış, çevre, güç
- Değer

Etkinlik 11: Aşağıdaki sözcükleri anlamlarıyla eşleştiriniz.

1. Dijital	—	•	a. Davet
2. Teknolojik gelişme	—	•	b. İnsanoğlunun bilimi kullanarak hayatı kolaylaştırmak için yaptığı şeyler.
3. Çağrı	—	•	c. Telefon ile uzak merkezlerden konuşmacıları konferans yerine bağlayarak gerçekleştirilen konferans.
4. Mekanizma	—	•	d. Sürekli elinde tutmak.
5. Telekonferans	—	•	e. Verilerin bir ekran üzerinde elektronik olarak gösterilmesi.
6. Elinden düşürmemek	—	•	f. Karmaşık bir biçimde düzenlenmiş organ veya parçalar birleşimi, sistem, düzenek.

Öğrenelim

-mAk koşuluyla / -mAk şartıyla

-mAk koşuluyla/ -mAk şartıyla yapıları; bir olayın ya da durumun gerçekleşmesinin, başka bir olaya ya da duruma bağlı olduğunu belirten cümlelerde kullanılır. Bu tür cümlelerde birinci bölüm koşul, ikinci bölüm sonuçtur.

Örnek:

Bana verdiğin sözü tut**arsan** sana bir şans daha verebilirim.

Bana verdiğin sözü tut**man koşuluyla** sana bir şans daha verebilirim.

Bu işe, sonucuna katlan**acaksan** başlamalısın.

Bu işe, sonucuna katlan**man koşuluyla** başlamalısın.

Eylem	Ek	İyelik Eki		
-----	-----	-----		oturmam koşuluyla/şartıyla
		-m		oturman koşuluyla/şartıyla
		-n		oturması koşuluyla/şartıyla
otur-	-mAk	-sı/-si	koşuluyla	oturmamız koşuluyla/şartıyla
	-mEk	-mız/-miz	şartıyla	oturmanız koşuluyla/şartıyla
		-nız/-niz		oturmanız koşuluyla/şartıyla
		-ları/-leri		oturmaları koşuluyla/şartıyla

Etkinlik 12: Aşağıdaki ekleri kullanarak verilen cümleleri tekrar yazın.

-mAk koşuluyla	-mAk şartıyla
----------------	---------------

1. Geri geleceksen gitmene izin veririm.

.....

2. Gece geç gelmeyeceksen partiye gidebilirsin.

.....

3. Bu parayı size ay başından ödeyecekseniz veririm.

.....

4. Yarın getireceklerse arabayı alabilirler.

.....

Dinleyelim - Yanıtlayalım

Metni dinleyin, etkinlikleri metne göre yanıtlayın.

TELEFON KONUŞMASI

Etkinlik 13: Dinlediğiniz metne göre aşağıdaki soruları yanıtlayın.

1. Gülbin Hanım'la sekreterin telefon görüşmesindeki sorunun kaynağı nedir?

- a) Birbirlerini tanımamaları
- b) Telefon bağlantısının kesilmesi
- c) Gürültülü ortam
- d) Araya giren kişiler
- e) Zamanın kısıtlı oluşu

2. Gülbin Hanım'ın telefon etme sebebi nedir?

- a) Ürün hakkında görüş almak
- b) Ürün teslimi yapmak
- c) Ödeme talebinde bulunmak
- d) Yeni işyeri açılışını kutlamak
- e) Siparişlerin kontrolünü gerçekleştirmek

İnceleyelim

1. Sizi iyi duyamıyorum. Yüksek sesle **konusursanız (konuşmanız koşuluyla)** size yardımcı olabilirim.

2. Ümit Bey şu anda toplantıda ancak bir süre **beklerseniz (beklemeniz şartıyla)** sizi görüştürebilirim.

Okuyalım

Aşağıdaki metni okuyun, soruları metne göre yanıtlayın.

BEDEN DİLİ VE ANLAMLARI

“Ne söylediğiniz önemli ama nasıl söylediğiniz daha önemli”
Üstün Dökmen

“Uzakdoğu’da bir Budist tapınağı, bilgeliğin gizlerini aramaya gelenleri kabul ediyordu. Burada geçerli olan incelik, anlatmak istediklerini konuşmadan anlatabilmektir. Bir gün,

tapınağın kapısına bir yabancı geldi. Yabancı, kapıda öylece durdu ve bekledi. Burada sezgisel buluşmaya inanılıyordu. O yüzden kapıda herhangi bir tokmak, çan veya zil yoktu. Bir süre sonra kapı açıldı, içerideki Budist, kapıda duran yabancıya baktı. Bir selamlaşmadan sonra “sözsüz konuşmaları” başladı. Gelen yabancı, tapınağa girmek ve burada kalmak istiyordu. Budist, bir süre kayboldu; sonra elinde ağzına kadar su dolu bir kapla döndü ve bu kabı yabancıya uzattı. Bu, “Yeni bir konuğu kabul edemeyecek kadar doluyuz.” demektir. Yabancı, tapınağın bahçesine döndü, aldığı bir gül yaprağını kabin içindeki suyun içine bıraktı. Gül yaprağı, suyun üstünde yüzüyordu ve taşmamıştı. İçerideki Budist saygıyla eğildi ve kapıyı açarak yabancıyı içeriye aldı. Suyu taşırmayan bir gül yaprağına, her zaman yer vardı.”

İletişimin birincil aracı dildir; ancak mesajın gönderilmesinde ve alınmasında, yukarıdaki öyküde de anlatıldığı gibi iletişime katkı sağlayan başka faktörler de bulunmaktadır. İletişim yüzdeki anlamları, göz hareketlerini, duruşu, giyim kuşamı, sesin özelliklerini de içerir. Duygu ve düşüncelerin kelimelere dökülemediği durumlarda bir bakış, bir jest, bir mimik binlerce kelimedenden fazla anlam taşımaktadır. Sözsüz iletişim en çok şu yollarla sağlanır:

Yüz İfadeleri: Hepinizin **bildiği gibi** yüz, bedende en çok ilgi çeken yerdir. Biriyle tanıştığınızda onun eline, koluna değil ilk olarak yüzüne bakarsınız. Sözsüz iletişimde yüz ifadelerine ya da mimiklere bakarak pek çok farklı anlam çıkartılabilir. Onun kızgın mı sinirli mi sevecen mi olduğunu takındığı ifadeden **anlayabileceğiniz gibi** iletişiminizi, **hata yapmamak koşuluyla** yorumladığınız mesaja göre sürdürebilirsiniz.

Jestler: Toplumlara ya da kültürlere göre anlamı farklılaşan jestler **olduğu gibi** evrenselleşmiş jestler de bulunmaktadır. Bedensel jestler **doğal kullanmak koşuluyla** pek çok farklı anlama gelebilmektedir. Örneğin, bir kişinin size dönük oturması sizi dinlediğini ya da sizden hoşlandığını gösterebilir. Elini kolunu nereye koyacağını bilememesi, parmaklarını masaya vurması gibi jestler ise sizden çekindiğini ya da sizi umursamadığını gösterir.

Giyim Kuşam: Giyiminiz kuşamınız insanlara sizinle ilgili fikir **vereceği gibi** sözsüz iletişimin de önemli unsurları arasındadır. Özellikle de ilk izlenimde giyim-kuşam fazlasıyla önemlidir. İşte bu nedenle dış görüşünüze her zaman dikkat etmelisiniz.

Alan (Uzaklık): Sözsüz iletişimde alana (uzaklık) bakarak farklı anlamlar çıkarılabilir. Örneğin, bir kişinin karşısındaki kişiye yaklaşması, ondan hoşlandığını ya da ona yakın olduğunu gösterir. Ama karşılaşan iki kişinin aralarında fazla mesafe varsa bu ikisinin arasında samimi bir ilişki olmadığını **gösterdiği gibi** birbirlerine mesafeli yaklaştıklarını da göstermektedir.

Göz İfadeleri: Göz temasıyla farklı mesajlar verilebilir. Örneğin, iki sevgili bakışlarıyla birbirlerine duydukları aşkı ifade **edebilecekleri gibi** tartışmakta olan iki insan da

gözleriyle ne kadar öfkeli olduklarını anlatabilirler. Yani göz, iletişimi olumlu ya da olumsuz duyguları yansıtabilir. Göz temasından kaçınılıyorsa bu, karşı tarafla ilgilenilmediği, utanıldığı ya da **korkulduğu gibi** anlamlara gelebilir. Yani gözler, ne anlatmak istediğini **anlayabilmek koşuluyla** sözsüz iletişimde fazlasıyla önemlidir. Çünkü bakışlarla pek çok farklı durum, sözlü iletişime gerek kalmadan karşı tarafa iletilebilir.

Bedensel Temas: Sözsüz iletişimde sıklıkla kullanılan yöntemlerden bir diğeri de bedensel temastır. Çünkü kuracağınız bedensel temasla karşı tarafa birçok farklı mesaj verebilirsiniz. Örneğin; karşınızda sevmediğiniz, küçük gördüğünüz bir insan varsa ve onunla tokalaşmak durumundaysanız elini parmağınızın ucuyla sıkabilirsiniz. Yanınızdaki üzgün arkadaşınızın omzuna, sırtına dokunarak ona yanında olduğunuz mesajını verebilirsiniz.

Baş Hareketleri: Baş hareketleriyle de karşı tarafa değişik mesajlar iletilebilir. Örneğin; başınızı sizinle konuşmaya çalışan kişi yerine farklı bir yöne çeviriyorsanız bu, onunla konuşmak istemediğiniz mesajını **vereceği gibi** sözlü iletişim sırasında karşı tarafı başınızı ara ara sallayarak dinliyorsanız bu, konuyla da söylediklerini anladığınızı ifade etmektedir.

Yanıtlayalım

Etkinlik 14: Okuduğunuz metne göre aşağıdaki soruyu yanıtlayın.

1. Budist ve tapınağa gelen yabancı arasındaki iletişimle ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğru değildir?

- Ortamda, anlatmak istediklerini konuşmadan anlatmak geçerliydi.
- Selamlaşmadan sonra aralarında “sözsüz konuşmalar” başladı.
- Yabancı, tapınağa girmek ve burada kalmak için direniyordu.
- Budist yabancıyı tapınağa kabul edemeyeceğini konuşmadan anlattı.
- Suyun üzerinde yüzen gül yaprağı yabancının kabul edilişi anlamındaydı.

Etkinlik 15: Beden dili ve anlamlarını eşleştirin.

Bir kişinin size dönük oturması	—	Söylenenleri anladığını ifade etmek
Parmakları masaya vurmak gibi jestler	—	İlgilenmemek, utanmak ya da korkmak
Başı ara ara sallayarak dinlemek	—	Sizden çekinmek ya da sizi umursamamak
Göz temasından kaçınmak	—	Sizi dinlediğini ya da sizden hoşlandığını göstermek

Etkinlik 16: Okuduğunuz metne göre aşağıdaki ifadelerin doğru ya da yanlış olduğuna karar verin.

	Doğru	Yanlış
1. Gz iletişimi genellikle olumsuz duyguları yansıtır.	☐	☐
2. Bedende en çok ilgi çeken yerler ağız ve kollardır.	☐	☐
3. Karşılaşan iki kişinin aralarında fazla mesafe varsa bu ikisinin arasında samimi bir ilişki olmadığını gösterir.	☐	☐
4. Giyim ve kuşamın iletişim kurmada önemli bir etkisi yoktur.	☐	☐
5. İki sevgili bakışlarıyla birbirlerine duydukları aşkı ifade edebilirler.	☐	☐

Yazalım

Telefonda doğru iletişim kurabilmek için nelere dikkat etmek gerekir, doğru iletişim kurulamaması durumunda neler yaşanabilir? Anılarınızdan da yararlanarak düşüncelerinizi yazınız.

Ders 3: İLETİŞİM USTALARI

Bu derste neler öğreneceğiz?

İletişim konusunda kendisini geliştirmiş kişilerle ilgili metinleri anlayabilecek, siz de bu konu hakkındaki düşüncelerinizi arkadaş ortamında rahatça paylaşabileceksiniz.

Okuyalım

Aşağıdaki metni okuyun, soruları metne göre yanıtlayın.

İLETİŞİMİN DİKKAT ÇEKEN İSİMLERİ

Türkçenin Gülen Yüzü Soldu

Türkçeyi doğru kullanarak genç kuşaklara örnek olan, Türkiye'nin ilk haber spikerlerinden usta sunucu, yazar ve eğitimci Jülide Gülizar, 82 yaşında hayatını kaybetti.

Geride yüzlerce öğrenci, Türkçenin doğru kullanımı için verdiği örnek çaba ve okumak için çarpınan küçük bir kızdan, cumhurbaşkanlarıyla röportajlar yapan başarılı bir televizyoncuya dönüştüğü örnek bir hayat hikâyesi bıraktı. Kendi söylemiyle “Dokuz aylıkken konuşmaya başlayıp bir daha da susmayan” ünlü sunucu, annesinin okuması için gösterdiği çabayı, kendisi için yapılan onur gecesinde “Ben annemin eseriyim.” diyerek anlattı.

Yaklaşık 30 yıl çalıştığı TRT’de 1968’de başlayan yayınlarda haber spikeri olarak ekrana çıktı; radyo ve televizyonda kadın olarak “ilk açık havada haber okuma”, “ilk naklen yayın” ve “ilk röportaj” gibi birçok yeniliğe imza attı. Emeklilik döneminde de çok sayıda ajans ve yayın kuruluşunda yazar, muhabir ve eğitimci olarak görev yaptı. Türkçenin doğru kullanılması yolundaki mücadelesine aralıksız devam etti. Başkent Üniversitesi İletişim Fakültesinde dersler veren Gülizar, özel bir televizyon kanalında da çeşitli programlar yapıp söyleşiler hazırladı.

Çok sayıda kitabı bulunan Gülizar’ın kaybının ardından konuşan Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay, “Bugün televizyonlarda ve radyolarda Türkçenin kullanımına özeniliyorsa bunda Türkçeyi kullanmaktaki hassasiyetiyle Jülide Gülizar’ın büyük etkisinin olduğu açıktır.” dedi.

Unutulmayan Spiker; Halit Kıvanç

Türk radyo, televizyon ve eski maç sunucusu, gazeteci.

Türkiye’nin televizyonla tanıştığı günden bu yana ekranda milli maçları o anlattı, Pele’yle ilk röportajı o yaptı, Sezen Aksu’yu ilk o anons etti, 30’dan fazla kitap yazdı.

Türkiye’nin en ünlü ve en uzun süre çalışmış sunucularından Halit Kıvanç hâlâ mikrofonu konuşuyor, hâlâ onu dinlemeyi çok seviyoruz.

1926 yılında İstanbul'da doğan Halit Kıvanç, yükseköğrenimini İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinde tamamladı. Milliyet ve Tercüman başta olmak üzere çeşitli gazete ve dergilerde yazar ve yönetici olarak üst düzey görevler aldı. İlk dönem spor gazeteciliğinin öncülerinden oldu.

Türkiye'de radyo ve TV spor yayıncılığının gelişmesinde önemli katkıları olan Kıvanç, olimpiyatlar ve büyük uluslararası karşılaşmalarda sunucu olarak görev aldı. İngiltere'de BBC'de çalıştı. Ayrıca uzun süre Alman spor dergilerinde, radyo ve TV'lerinde Türkiye muhabirliği yaptı.

Yaptığı bir söyleşi "Bir Koltukta Kaç Karpuz: Halit Kıvanç" adlı kitapta toplanarak İletişim Yayınları tarafından piyasaya sunulmuştur. Yazar/Spiker/Sanat Adamı olarak kabul edilen Halit Kıvanç, Türk halkına tertemiz bir Türkçe ile saygın ve eğitici çalışmaları ile hizmet vermesinden dolayı Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi tarafından "Kariyer" dalında büyük ödüle layık görüldü.

Dünya kupasını televizyondan sunan ilk Türk spikerdir. Sunuculukta 50 yılını tamamlayan Kıvanç, basın kuruluşlarının düzenlediği yarışmalarda 100'ün üzerinde ödül aldı. 1983 yılında Cumhurbaşkanlığı Kupası maçıyla maç spikerliğine veda etti.

Radyolu Yılların Unutulmaz İsmi Orhan Boran

Uzun yıllar radyoda yaptığı programlarla gönüllere taht kuran Orhan Boran, bugünkü stand-up gösterilerin atası sayılan "Ayaküstü Gırgır"la sahnede, hayali ailesinin maceralarını anlatarak seyirciyi kahkahaya boğdu. Televizyonun henüz olmadığı radyolu günlerde, kibar esprileri, muhteşem mizah yeteneği, unutulmaz pürüzsüz sesi, nezaketi ve beyefendiliği ile tanındı. Yaptığı espriler, yıllarca fıkra olarak kulaktan kulağa anlatıldı.

Bunlardan biri şöyle;

Orhan Boran sahnede... En ön sıradan biri yerinden gürültüyle kalkıyor. Hani çaktırmadan gider gibi değil, göstere göstere şovu bölmek istercesine sert adımlarla

çıkış kapısına doğru yöneliyor.

Orhan Boran ona sesleniyor: "Kapıdan çıkınca hemen sola döneceksiniz. Yaklaşık 5 metre sonra karşılıklı 2 kapı var. Birinin üzerinde gentlemen yazıyor. Siz aldırmayın, girin."

"Söz ustası" olarak anılan Orhan Boran, Türkçeyi kullanmakta hayli yetenekliydi. Bu nedenle Kültür Bakanlığından ve Türk Dil Kurumundan pek çok kez ödül aldı. Aynı zamanda Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesinde öğretim görevlisi olarak birikimlerini gençlerle paylaştı. 59 yıllık kariyerini 2005 yılında yaptığı jübileyle noktaladı. 2012 yılının 26 Mayıs günü ise aramızdan ayrıldı.

Kaynak: (www.sabah.com.tr, düzenlenmiştir.)

Yanıtlayalım

Etkinlik 17: Okuduğunuz metne göre aşağıdaki soruyu yanıtlayın.

1. Metinle ilgili verilen bilgilerden hangisi doğru değildir?

- Hâlâ mikrofona konuşan Jülide Gülizar'ı dinlemeyi çok seviyoruz.
- Halit Kıvanç, Türkiye'nin en ünlü ve en uzun süre çalışmış sunucusudur.
- Orhan Boran, Türk Dil Kurumundan pek çok kez ödül aldı.
- Dünya kupasını televizyondan sunan ilk Türk spiker Halit Kıvanç'tır.
- Jülide Gülizar, yaklaşık 30 yıl çalıştığı TRT'de haber spikeri olarak ekrana çıktı.

Etkinlik 18: Okuduğunuz metne göre aşağıdaki ifadelerin doğru ya da yanlış olduğuna karar verin.

	Doğru	Yanlış
1. Orhan Boran, cumhurbaşkanlarıyla röportajlar yapan başarılı bir televizyoncuymdu.	☐	☐
2. Radyo ve televizyonda "ilk naklen yayın"ı Halit Kıvanç yaptı.	☐	☐
3. Jülide Gülizar, Türkçeyi doğru kullanarak genç kuşaklara örnek oldu.	☐	☐
4. Halit Kıvanç, 2012 yılının 26 Mayıs günü ise aramızdan ayrıldı.	☐	☐
5. Orhan Boran "Ayaküstü Gırgır"la hayali ailesinin maceralarını anlatarak seyirciyi kahkahaya boğdu.	☐	☐

Etkinlik 19: Aşağıdaki cümleleri uygun sözcüklerle tamamlayın.

aralıksız	çırpınması	çaba
... günden bu yana	gönüllere taht kuran	

- Çocuğun denizde herkesi güldürdü.
- Kendini geliştirmek için gösterdiği boşa gidince çok üzüldü.
- Tarkan, ülkemizde olduğu kadar dünyada dabir sanatçıdır.
- Okula başladığı öğrenme konusunda çok istekliydi.
- Yaz döneminde kitap okuyarak eksiklerini tamamlamaya çalıştı.

Dinleyelim - Yanıtlayalım

Metni dinleyin, etkinlikleri metne göre yanıtlayın.

BİREYLER ARASI İLETİŞİMDE DIŞ GÖRÜNÜŞÜN ÖNEMİ

Etkinlik 20: Dinlediğiniz metne göre aşağıdaki soruları yanıtlayın.

1. Metne göre aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?

- a) Yeni ve kaliteli ayakkabı giyenlerin üst konumda olduğu
- b) Spor ayakkabıları seçenlerin spor giyinmeyi sevenler olduğu
- c) Topuklu ayakkabıları seçenlerin dikkat çekmekten hoşlananlar olduğu
- d) Ayakkabının iyi bir statü göstergesi olduğu
- e) Düz tabanlı ayakkabı giyenlerin rahatına düşkün olduğu

Giyimle kişi dışa vurmak ister.

2. Yukarıdaki cümlede verilen boşluğu uygun şekilde tamamlayın.

- a) ne olduğunu değil de ne olmak istediğini
- b) zengin olduğunu
- c) zevki bir kişi olduğunu
- d) iletişim kurma gücünü
- e) kendisini topluma bu yolla tanıtacağını

Etkinlik 21: Aşağıdaki sözcükleri kullanarak cümleler yazın.

ağırbaşlı	
yitirmek	
yeğlemek	
sırt çevirmek	
özene bezene	
keyfi yerinde olmak	

Aşağıdaki metni okuyun, soruları metne göre yanıtlayın.

SÖZSÜZ İLETİŞİM

Sözsüz iletişim, sözlü iletişimi tamamlayıcı ve destekleyici niteliktedir. Kelimelerin yetersiz kaldığı durumlarda veya konuşmanın mümkün olmadığı durumlarda sözsüz iletişim devreye girmektedir. Bir kelime herkes için ortak bir anlam ifade etmektedir ancak yüz ifadesi her insan tarafından farklı yorumlanabilir. Her yüz ifadesinin kendine has bir anlamı ve mesajı bulunmaktadır ve bu anlam herkes tarafından farklı yorumlanmaktadır. Bazı anlamlar, özellikle duygular, sözsüz iletişimle daha etkili ve dolaysız biçimde ifade edilebilir. Sözsüz iletişim, duyguları belirtir. Düşünceler sözlü iletişimle, duygular ise sözsüz iletişimle daha iyi ifade edilir. Örneğin, yorgunluğu ve kızgınlığı sözsüz mesajlarla çok daha etkili ifade edebiliriz. Sinirli olan kişinin yüz ifadesi, ses tonu ve bedeni, kızgınlık dolu mesajlar gönderdiği hâlde, sözleri bu kızgınlığı saklamaya çalışabilir. Sözsüz iletişimde belirsizlik derecesi yüksektir. Bireyin gerçek duygularını daha iyi yansıtabilir. Örneğin, espriler yapıp gülüp eğlendiğiniz bir arkadaşınızın birdenbire derin bir sessizliğe gömülmesini nasıl yorumlarsınız? Bu sessizliğin bir tek anlamı mı vardır, yoksa bunu birkaç türlü yorumlamak mümkün müdür? İşte böyle bir durum sözsüz iletişimin belirsizliğini gözler önüne sermektedir.

Sözsüz iletişimden çıkarılabilecek anlam, kültürden kültüre değişebilmektedir. Bir kültürdeki olağan davranışlar, bir başka kültürün üyeleri tarafından tamamen yanlış anlaşılabilir. Farklı toplumdaki selamlaşma biçimleri de farklıdır. Örneğin Koper Eskimoları, yabancıları kafalarına veya omuzlarına indirdikleri bir yumrukla karşılar, onlara bu şekilde “Hoş geldiniz” derler. Kuzeybatı Amazon bölgesinde ise selamlaşırken kişilerin birbirlerinin sırtlarına vurma geleneği vardır. Polinezya’da selamlaşmak için kucaklaşırlar. İspanyol kökenli Amerikalılar ise selamlaşmak için başları karşı tarafın sağ omzuna gelecek şekilde kucaklaşırlar ve sırta üç kez vururlar sonra baş, karşısındakinin sol omzuna gelecek şekilde sırta üç kez daha vururlar. Uzak Doğu yöreleri ele alınırsa olumluluk ve olumsuzluk belirten işaretlerin kültürden kültüre ne derece büyük bir çeşitlilik taşıdığı da ayrıca görülebilir. Japonya’nın kuzey bölgelerinde yaşayan Ainu’lar arasında bu anlamda kafa işaretlerine hiç rastlanmaz.

Ainularda, olumsuzluk işareti için genellikle sağ el kullanılır. Sağ elin sağdan sola sallandıktan sonra göğüs hizasına getirilmesiyle olumsuzluk işareti verilmiş olur. Her iki elin de zarif bir şekilde göğüs hizasına getirilmesiyle, avuç içleri yukarı bakacak şekilde aşağı doğru saliverilmeleri ise olumluluk anlatımını taşır. Malaya'nın iç bölgelerinde yaşayan Semanglar arasında, "evet" anlamında baş sert bir şekilde öne uzatılır; "hayır" anlamında bakışlar yere indirilir. Habeşler, "hayır" anlamında başlarını sağ omuza doğru sert bir hareketle çevirirler; "evet" demek için, başı geriye atarken kaşlarını da kaldırır. Borneo'lu Dyaklar için kaşların kaldırılması "evet", hafifçe çatılması "hayır" anlamına gelir. Maoriler kafayı ve çeneyi kaldırmak suretiyle "evet" derler; Sicilya'da ise aynı davranış "hayır" anlamını taşır. Farklı ülkelerde farklı anlamlara gelebilen örnek hareketler ise şöyledir: Çene sıvazlamak Fransa, İsviçre'nin Fransızca konuşulan bölgesinde ve Belçika'da "sıkıldım" demektir. Burna dokunmak İngiltere ve İskoçya'da "seninle bir sırrı paylaşıyoruz" demektir. Galler'de "burnun şekilsiz" anlamındadır. Şakak göstermek Hollanda hariç tüm batı ülkelerinde delilikle ilgili bir işarettir. Hollanda'da ise "akıllı" anlamındadır. El sallama dünyanın pek çok yerinde selamlaşma veya veda anlamına gelirken Yunanistan'da "cehennem ol" anlamındadır.

Kaynak: (<https://studylibtr.com>, düzenlenmiştir.)

Yanıtlayalım

Etkinlik 22: Okuduğunuz metne göre aşağıdaki ifadelerin doğru ya da yanlış olduğuna karar verin.

	Doğru	Yanlış
1. Düşünceler, sözsüz iletişimle daha iyi ifade edilir.	☐	☐
2. Bir kelime herkes için farklı anlamlar ifade etmektedir.	☐	☐
3. Her yüz ifadesinin kendine has bir anlamı ve mesajı bulunmaktadır.	☐	☐
4. Toplumların selamlaşma biçimleri birbirine benzemektedir.	☐	☐
5. Sözsüz iletişimden çıkarılabilecek anlam, kültürden kültüre değişebilmektedir.	☐	☐

Etkinlik 23: Okuduğunuz metne göre aşağıdaki soruları yanıtlayın.

1. Metne göre aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?

- Bazı anlamlar, duygular, sözsüz iletişimle daha etkili ve dolaysız ifade edilebilir.
- Düşünceler sözlü iletişimle, duygular ise, sözsüz iletişimle daha iyi ifade edilir.
- Sözsüz iletişimde belirsizlik derecesi yüksektir.
- Sözsüz iletişimden anlam, kültürden kültüre değişebilmektedir.
- Memnuniyet ve beğeniyi sözsüz iletişimle daha etkili belirtebiliriz.

2. El sallama hangi ülkede “cehennem ol” anlamına gelmektedir?

- a) Hollanda
- b) İsveç
- c) İskoçya
- d) İngiltere
- e) Yunanistan

3. İngiltere ve İskoçya’da burna dokunmak ne anlama gelir?

- a) Seninle bir sırrı paylaşıyoruz
- b) Yardım eder misiniz
- c) Güzel duygular taşıyorum
- d) Senden hoşlanmadım
- e) Ne kadar zamanımız var

Konuşalım

Aşağıdaki şiiri okuyun, bu şiirle ilgili düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşın.

SELAM

“Yola çıkınca her sabah,
Bulutlara selam ver.
Taşlara, kuşlara,
Atlara, otlara,
İnsanlara selam ver.
Ne görürsen selam ver.
Sonra çıkarıp cebinden aynanı
Bir selam da kendine ver.
Hatırın kalmasın el gün yanında
Bu dünyada sen de varsın!
Üleştir dostluğunu varlığa,
Bir kısmı seni de sarsın.”

Üstün Dökmen

YANITLAR

Etkinlik 1:

1. a
2. a
3. a

Etkinlik 2:

sembol	—————	simge, işaret
mekân	—————	yer
mesafe	—————	uzaklık
yitirmek	—————	kaybetmek
sosyal	—————	toplumla ilgili
etkinlik	—————	faaliyet, aktivite
nesil	—————	göbek, kuşak
beceri	—————	yetenek
mağara	—————	in

Etkinlik 3:

1. Son zamanlarda hiç spor yapmadığı gibi beslenmesine de dikkat etmiyor.
2. Senin de bildiğin gibi her şey birdenbire oldu.
3. Boş zamanımızı değerlendirdiğimiz gibi bu işten kazanç da elde ediyoruz.
4. Yeni bir program yapmadığım gibi eski programı da uygulayamıyorum.
5. Çiçek yetiştirmeyi bilmedikleri gibi büyümüş çiçekleri de korumuyorlar.

Etkinlik 4:

1. b
2. a

Etkinlik 5:

1. Biraz sonra göreceğiniz gibi bu müzede pek çok tarihi eser var.
2. Uyumadan önce kitap okuyacağım gibi televizyon da izleyeceğim.

Etkinlik 6:

HAZIRLIKSIZ KONUŞMALAR: selamlaşma, hatır sorma, tanışma ve tanıştırma, soru sorma ve cevap verme, fıkra anlatma, başsağlığı, telefonla konuşma

HAZIRLIKLI KONUŞMA: seminer, konferans, sempozyum, söylev, açık oturum, forum, tartışma

Etkinlik 7:

1. a
2. a

Etkinlik 8:

1. D
2. D
3. Y
4. D

Etkinlik 9:

1. Y
2. Y
3. D
4. Y

Etkinlik 10:

1. b
2. b
3. a

Etkinlik 11:

1. e
2. b
3. a
4. f
5. c
6. d

Etkinlik 12:

1. Geri gelmen **şartıyla** gitmene izin veririm.
2. Gece geç gelmemen **şartıyla** partiye gidebilirsin.
3. Bu parayı size aybaşında **ödememiz koşuluyla** veririm.
4. Yarın getirmeleri **koşuluyla** arabayı alabilirler.

Etkinlik 13:

1. c
2. a

Etkinlik 14:

1. c

Etkinlik 15:

Bir kişinin size dönük oturması	—————	Sizi dinlediğini ya da sizden hoşlandığını göstermek
Parmakları masaya vurmaya gibi jestler	—————	İlgilenmemek, utanmak ya da korkmak
Başı ara ara sallayarak dinlemek	—————	Söylenenleri anladığını ifade etmek
Göz temasından kaçınmak	—————	Sizden çekinmek ya da sizi umursamamak

Etkinlik 16:

1. Y 2. Y 3. D 4. Y 5. D

Etkinlik 17:

1. a

Etkinlik 18:

1. Y 2. Y 3. D 4. Y 5. D

Etkinlik 19:

1. Çocuğun denizde **çırpınması** herkesi güldürdü.
2. Kendini geliştirmek için gösterdiği **çaba** boşa gidince çok üzüldü.
3. Tarkan, ülkemizde olduğu kadar dünyada da **gönüllere taht kuran** bir sanatçıdır.
4. Okula başladığı **günden bu yana** öğrenme konusunda çok istekliydi.
5. Yaz döneminde **aralıksız** kitap okuyarak eksiklerini tamamlamaya çalıştı.

Etkinlik 20:

1. e 2. a

Etkinlik 21:

Ali çok kibar ve **ağırbaşlı** biridir.
Elindeki her şeyi **yitirdi** beş parasız kaldı.
Sizle gelmektense evde kalmayı **yeğlerim**.
Zor günümde bana **sırt çevirdi**.
Düğününe **özene bezene** hazırlandı.
İsteklerini babamın **keyfi yerinde olduğunda** söylersin.

Etkinlik 22:

1. Y 2. Y 3. D 4. Y 5. D

Etkinlik 23:

1. e

2. e

3. a

Yararlanılan kaynaklar

Kaynak: Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi, İletişim Modülü, 2000

http://www.turkcedersi.org/tyatro/veri/oyunlar/skec/ailede_huzursuzluk.html

(MEGEP Meslekî Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi Büro Yönetimi ve Sekreterlik)

<https://studylibtr.com/doc/1431960/medya-ve-iletisim>

https://www.sabah.com.tr/yasam/2011/03/16/turkcenin_gulen_yuzu_soldu